

KOPRNÍK ŠTĚTINOLISTÝ (*MEUM ATHAMANTICUM* JACQ.) NA LOMNICKU

Meum athamanticum Jacq. in Lomnice nad Popelkou environs

Martin ŠŤASTNÝ

Antala Staška 187, 512 51 Lomnice nad Popelkou, tel.: 731 738 620,
e-mail: pancernicek@seznam.cz

V letech 2004–2008 prováděl autor botanický průzkum území Kozlova a Tábora u Lomnice nad Popelkou (ŠŤASTNÝ 2008 a, b). Během terénních výprav byla objevena řada ochránářsky významných druhů rostlin, jejichž výskyt nebyl v minulosti z oblasti Lomnicka uváděn.

Jedním z takových druhů je i koprník štetinolistý (*Meum athamanticum* Jacq.), který patří podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny mezi ohrožené druhy (§3). V Černém a červeném seznamu rostlin České republiky (PROCHÁZKA 2001) je uváděn jako taxon vyžadující další pozornost (C4a) a FALTYS (1995) taxon hodnotí pro východní Čechy v kategorii ohrožený (C3).

Koprník štetinolistý roste na horských loukách a holích, rašelinných loukách a pastvinách, na půdách vlhkých, v létě vysychavých, kamenitých i hlinitých, často humózních, vesměs na silikátovém podkladu. V Krušných a Jizerských horách tvoří významnou součást tzv. „meových“ nebo „koprnikových“ luk. Druh je rozšířen pouze v mezofytiku a oreofytiku pohraničních pohoří a v přilehlých územích západní a severní části republiky (ČVANČARA 1997).

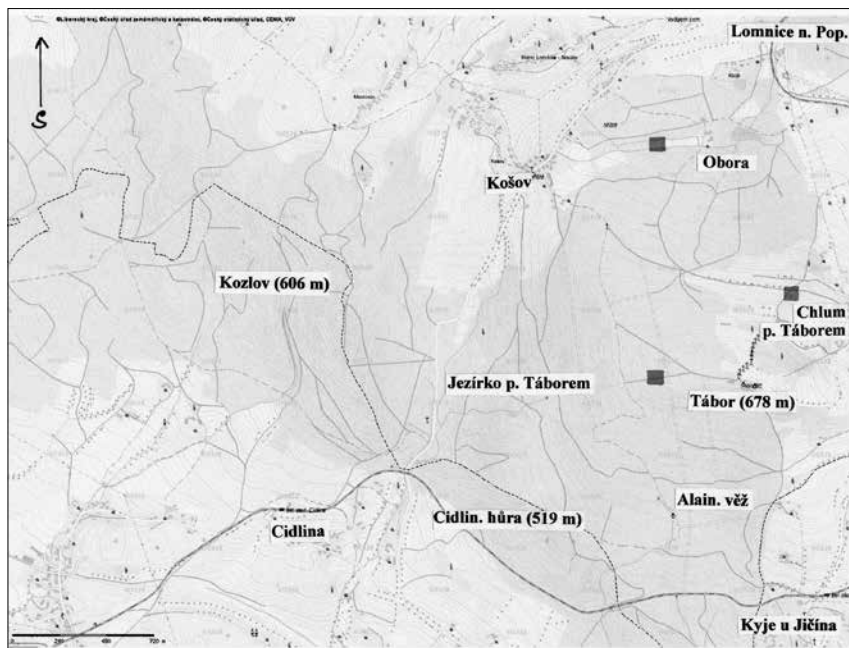
U Lomnice nad Popelkou byl výskyt koprníku štetinolistého zaznamenán zatím jen na třech lokalitách hory Tábor. Od roku 2004 je pozorován na nesekané louce u památného stromu „lípa pod Táborem“ (katastrální území Chlum pod Táborem, parcely č. 170, 171/1, cca 600 m n.m.) v počtu 5 trsů (fertilní) u červeně značené turistické cesty na vrch Tábor. Dále byl nalezen na JZ svahu Tábora u modře značené turistické cesty z vrchu Tábora k Alainově věži u oplocenky (katastrální území Chlum pod Táborem, parcela č. 406/1, cca 650 m n.m.) v počtu 1 trs (fertilní) a několik juvenilních jedinců. V roce 2008 byl zjištěn na vlhké pcháčové louce u Oboře v loveckého zámečku na S úpatí Tábora (katastrální území Lomnice nad Popelkou, parcela č. 1804, cca 525 m n.m.) v počtu 2 trsy (sterilní). Poslední kontrola uvedených lokalit byla autorem provedena 23. července 2008.

Z oblasti Lomnicka není udáván ani SLABÝM (1966) ani PROCHÁZKOU a ČERNOHOUSEM (1974), kteří se ve svých studiích zabývali tímto zvláště chráněným druhem. Jak uvádí PROCHÁZKA a ČERNOHOUS (1974) a podobně i ČVANČARA (1997), v minulosti bylo *Meum athamanticum* považováno za léčivou rostlinu, která měla též široké použití jako rostlina kořená (k výrobě likérů, do polévek apod.) a byla pěstována též pro okrasu v zahrádkách u horských stavení. Je tedy možné, že tento druh zde mohl být v minulosti vysazen a pěstován. Nejbližší lokality koprníku štetinolistého jsou výše uvedenými autory uváděny až z Krkonoš a Jizerských hor.

Všechny uvedené lokality vyžadují urychleně management (kosení), jinak se dá předpokládat, že v budoucnu dojde k vytlačení této vzácné rostliny konkurenčně schopnějšími druhy.

Herbářové položky koprníku štětínolistého z uvážených lokalit jsou uloženy v herbáři Muzea východních Čech v Hradci Králové (HR).

Za konzultace a revizi uváženého druhu patří poděkování RNDr. Věře Samkové, Ph.D. z přírodovědného oddělení Muzea východních Čech v Hradci Králové.

Obr. 1: Pozice lokalit *Meum athamanticum* (černé čtverce). [Http://maps.kraj-lbc.cz](http://maps.kraj-lbc.cz)

Fig. 1: Position of localities of *Meum athamanticum* (black squares).

Summary

Localities of *Meum athamanticum* species were found in the years 2004–2008 near Lomnice nad Popelkou. Species was found on 3 localities (Tábor – 1 tuft, Chlum pod Táborem – 5 tufts, Obora – 2 tufts). Localities haven't been known yet in the Lomnice nad Popelkou region.

Literatura

- ČVANČARA A., 1997: *Meum* Mill. – koprník. In: SLÁVÍK B. [ed.]: Květena České republiky, 5. *Academia, Praha*: 364–366.
- FALYS V., 1995: Přehled vyhynulých, neznámých a ohrožených taxonů cévnatých rostlin na území Východních Čech. *AOPK ČR, Pardubice*, 24 p.
- PROCHÁZKA F. [ed.], 2001: Černý a červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). *Příroda, Praha*, 18: 1–166.
- PROCHÁZKA F., ČERNOHOUS F., 1974: Středoevropská východní hranice rozšíření druhu *Meum athamanticum* Jacq. *Preslia, Praha*, 46: 246–252.

- SLABÝ P., 1966: Rozšíření koprníku (*Meum athamanticum* Jacq.) a koprníčku (*Ligusticum mutellina* Crantz) v Československu. *Opera Corcontica, Praha – Vrchlabí*, 3: 15–22.
- ŠŤASTNÝ M., 2008a: Aktuální výskyt vybraných druhů rostlin na území Tábora a Kozlova v Českém ráji. *Ms.*, 172 p. [Dipl. práce; depon. in: *Kat. biol., Pedagog. fak. UHK, Hradec Králové*].
- ŠŤASTNÝ M., 2008b: Botanický inventarizační průzkum – Obora u Lomnice n. Pop. *Ms.*, 55 p. [Depon. in: *Krajský úřad Libereckého kraje, odbor rozvoje venkova, zemědělství a životního prostředí*].
- Vyhláška MŽP ČR č. 395/1992 Sb., Zákon č. 114/1992 Sb. (ve znění pozdějších předpisů).

Došlo: 5. 12. 2008

Foto 1: *Meum athamanticum* na Lomnicku (Chlum pod Táborem). Foto M. Šťastný, 5.7.2008.

Photo 1: *Meum athamanticum* in the Lomnice nad Popelkou region (Chlum pod Táborem). Photo by M. Šťastný, 5.7.2008.